

25 lat działalności Stowarzyszenia Producentów Cementu na rzecz rozwoju polskiej gospodarki

Pod tym hasłem odbyło się w Warszawie 14 kwietnia br. spotkanie prasowe zorganizowane przez Stowarzyszenie Producentów Cementu (SPC), podczas którego omówiono m. in.: znaczenie branży cementowej dla rozwoju polskiej gospodarki; wyniki sprzedaży cementu w Polsce w I kwartale 2015 r. oraz prognozy na przyszłość; zagadnienia związane z rozliczaniem przez przemysł cementowy emisji CO₂ i zwiększeniem jego konkurencyjności przez zmniejszenie akcyzy na energię elektryczną; efekty wykorzystania paliw alternatywnych w cementowniach oraz perspektywy dla budownictwa w obecnym i najbliższych latach. Z ramienia SPC w spotkaniu uczestniczyli: **Andrzej Ptak** – przewodniczący SPC, prezes zarządu i dyrektor generalny GRUPY OŻARÓW S.A.; **Federico Tonetti** – członek zarządu SPC, prezes zarządu i dyrektor generalny GRUPY LAFARGE; **Marcelo Catala** – członek zarządu SPC, prezes zarządu CEMEX POLSKA Sp. z o.o.; **Patrick Creagh** – Cement Manager Poland GRUPA CRR; **Jan Deja** – dyrektor Biura Zarządu SPC oraz **Bohdan Wyżnikiewicz** – ekspert współpracujący ze Stowarzyszeniem, wiceprezes zarządu Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową.

Wizytówka SPC

Stowarzyszenie Producentów Cementu powstało na początku transformacji ustrojowej w Polsce (w 1990 r.) z inicjatywy kadry kierowniczej przedsiębiorstw przemysłu cementowego. Jego członkami są zarówno osoby prawne, jak i fizyczne. SPC reprezentuje interesy przemysłu cementowego w Polsce wobec władz państwowych i samorządowych oraz na arenie międzynarodowej. Od 1999 r. SPC jest członkiem Europejskiego Stowarzyszenia Cementowego – CEMBUREAU.

Główne cele działania Stowarzyszenia, to promocja i upowszechnianie wiedzy na temat nowoczesnych technologii wytwarzania cementu i produktów przemysłu cementowego; działania na rzecz ochrony środowiska oraz użytkowników cementu. Od pięciu lat SPC prowadzi kampanię „**Pewny cement**”, aby promować oznaczone tym znakiem wyroby najwyższej jakości produkowane w cementowniach i przestrzegać odbiorców przed pojawiającymi się na polskim rynku wyrobami cementopodobnymi, które tylko z nazwy przypominają cement spełniający wymagania odpowiednich norm. Zgodnie z danym SPC, na polski rynek trafia i znajduje zastosowanie w budownictwie ok. 800 tys. t wyrobów cementopodobnych rocznie.

Terażniejszość i przyszłość przemysłu cementowego

O pozycji przemysłu cementowego w Polsce mówił **Andrzej Ptak**, przewodniczący SPC. Jak podkreślił, znajduje się on obecnie

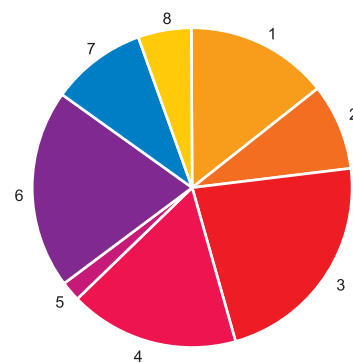
na czwartym miejscu w Europie pod względem wielkości produkcji cementu. Moce produkcyjne 13 cementowni, należących do 9 właścicieli, wynoszą 24 mln t cementu rocznie. *Dzięki kompleksowej modernizacji w ostatnich dwudziestu latach, kosztem ok. 10 mld zł, cementownie w Polsce należą obecnie do najnowocześniejszych w Europie. Oznaczeniu przemysłu cementowego dla polskiej gospodarki świadczą najlepiej następujące dane: zatrudnienie – bezpośrednio 3,5 tys. pracowników, a pośrednio przeszło 20 tys. osób; odprowadzane podatki – 1,5 – 1,7 mld zł rocznie* – stwierdził przewodniczący SPC.

Andrzej Ptak w swoim wystąpieniu zaprezentował też dane dotyczące udziału poszczególnych producentów w sprzedaży cementu na polskim rynku (rysunek 1) oraz dobre wyniki osiągnięte w I kwartale 2015 r., a mianowicie sprzedaż na poziomie 2694,6 tys. t, co oznacza wzrost o 3,4% w porównaniu z analogicznym okresem 2014 r. Z prognoz Instytutu

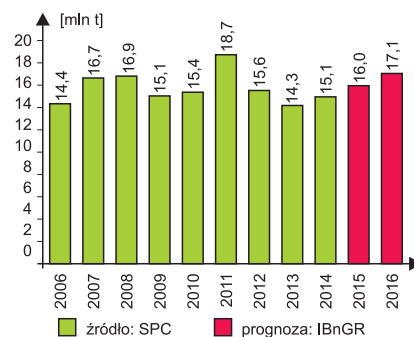

Andrzej Ptak, przewodniczący SPC

tutu Badań nad Gospodarką Rynkową (IBnGR) wynika, że w 2015 r. popyt na cement będzie na poziomie 16 mln t czyli o 5 – 6% większy niż w 2014 r. (15,1 mln t), a w 2016 r. wyniesie 17,1 mln t (rysunek 2).

Rys. 1. Udział poszczególnych producentów w sprzedaży cementu w kraju w 2012 r.: 1 – CEMEX Polska Sp. z o.o. 14,5%; 2 – Dyckerhoff Polska Sp. z o.o. 8,8%; 3 – Górażdże Cement S.A. 22,7%; 4 – Grupa Ożarów S.A. 17,2%; 5 – Cementownia Kraków Nowa Huta Sp. z o.o. 1,7%; 6 – Lafarge Cement S.A. 20,5%; 7 – Cementownia Warta S.A. 9,4%; 8 – Cementownia Odra S.A. 5,2%

Rys. 2. Sprzedaż cementu w Polsce w latach 2006–2014 oraz prognoza na lata 2015–2016

Wzrost zapotrzebowania na cement przewidywany jest do 2020 r. czyli do końca realizacji inwestycji finansowanych z funduszy unijnych w ramach nowej perspektywy budżetowej. Dotyczy to przede wszystkim budowy dróg, modernizacji linii kolejowych, budownictwa w energetyce. Zgodnie z decyzją Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, w tym okresie powstanie

przeszło 800 km nowych dróg ekspresowych w Polsce w technologii betonowej.

Jak podkreślił **Federico Tonetti**, członek zarządu SPC, przemawiają za tym zalety nawierzchni betonowej, m.in.: brak zjawiska koleinowania; gwarantowana 40 – 50-letnia trwałość w przypadku zastosowania nowoczesnych rozwiązań, nawet przy obciążeniu 130 kN/oś; wytrzymałość na natężenie ruchu pojazdów (w tym ciężkich) powyżej 20 tys. na dobę. Stwierdził też, że koszty budowy i utrzymania dróg betonowych, liczone w okresie kilkudziesięcioletniej trwałości, są mniejsze niż asfaltowych. Ponadto drogi betonowe mają jasną nawierzchnię, dzięki czemu większe jest bezpieczeństwo ich użytkowania niż dróg asfaltowych ze względu na lepszą widoczność w złych warunkach atmosferycznych, a także mniejsze koszty oświetlenia.

Obecnie w Polsce mamy ok. 600 km dróg ekspresowych i autostrad z nawierzchnią betonową oraz ok. 600 km dróg lokalnych. Zdaniem **Federico Tonetti** na polskich drogach jest miejsce zarówno dla technologii betonowej, jak i asfaltowej i bardzo dobrze, że te dwa rodzaje nawierzchni konkurują ze sobą.

Federico Tonetti, członek Zarządu SPC

Emisja CO₂, a stosowanie paliw alternatywnych

Wyprodukowanie 1 t cementu wiąże się z emisją 600 – 700 kg CO₂. W tej masie ok. 62% stanowi tzw. emisja procesowa wynikająca z rozkładu węgla wapnia (CaCO₃), na której wielkość branża cementowa nie ma wpływu – stwierdził **prof. Jan Deja**, dyrektor Biura SPC podczas spotkania prasowego. A więc mimo tego, że przemysł cementowy w Polsce jest najnowocześniejszy w Europie nie ma już możliwości obniżenia emisji CO₂. Jak wiadomo, zgodnie z polityką klimatyczną UE, przemysł cementowy w Polsce funkcjonuje w ramach europejskiego systemu handlu emisjami CO₂ i ma do dyspozycji w latach 2013 – 2020 darmowe uprawnienia do emisji na poziomie 8,6 mln t CO₂ rocznie. Oznacza to, że jeśli produkcja cementu przekroczy 14 mln t rocznie skończą się darmowe upraw-

Jan Deja, dyrektor Biura SPC

nienia i cementownie będą musiały je kupować na wolnym rynku. W przypadku braku rozwiązań, które zapewnią pokrycie darmowymi uprawnieniami aktualnej produkcji cementu, może nastąpić jej przeniesienie poza granice Unii Europejskiej, dlatego też **przemysł cementowy zabiega o nieuwzględnienie emisji procesowej podczas produkcji cementu w rozliczeniach CO₂**.

Ponadto obecnie wszystkie cementownie w Polsce stosują paliwa alternatywne w procesie wypalania klinkieru, a ilość ciepła z tych paliw w całym przemyśle cementowym przekroczyła już 50%. Są jednak cementownie, w których wykorzystanie ciepła z paliw alternatywnych wynosi przeszło 80%. Stosowane są przede wszystkim wysegregowane i rozdrobnione frakcje palne z odpadów komunalnych i przemysłowych, tzw. RDF, które stanowią przeszło 80% całkowitej masy paliw alternatywnych. Jest to obecnie ok. 1,2 mln t rocznie, co stanowi 10% odpadów komunalnych powstających w Polsce – podkreślił prof. Deja, a docelowo przemysł cementowy będzie mógł zagospodarować ok. 1,6 mln t tego paliwa rocznie. Ze spalania odpadów w piecach cementowych odzyskuje się nie tylko energię, ale także surowce do produkcji klinkieru cementowego. **Cementownie zagospodarowujące odpady powinny więc być wyłączone z systemu handlu emisjami CO₂ podobnie jak spalarnie, gdyż paliwa alternatywne wykorzystywane w procesie termicznego przekształcania należy traktować jako zeroemisyjne** – twierdzą przedstawiciele SPC. Ponadto podkreślają jeszcze jeden aspekt emisji CO₂ w przemyśle cementowym, którego nie uwzględnia Unia Europejska.

W skali całego świata produkcja cementu odpowiada za ok. 5% emisji CO₂. Branża cementowa w Polsce ma tego świadomość i dlatego angażuje się w badania nad rozwojem technologii produkcji betonu oraz jego zastosowania w budownictwie, gdyż mają one ogromny wpływ na globalną emisję CO₂.

Już obecnie wiadomo bowiem, że dzięki procesowi karbonatyzacji, konstrukcja betonowa w okresie całego cyklu życia (50 – 70 lat) może wchłonąć, przez powierzchnię betonu stykającą się z powietrzem atmosferycznym, minimum 5 – 10 % ilości CO₂ wyemitowanego podczas produkcji cementu użytego do jej wytworzenia.

Zbyt duża akcyza w Polsce na energię elektryczną

Podatek akcyzowy na energię elektryczną w Polsce jest dziesięciokrotnie wyższy od stawki minimalnej wynikającej z Dyrektywy 2008/96/WE i należy do najwyższych w UE. Przemysł cementowy wspólnie z Forum Odbiorców Energii Elektrycznej i Gazu zwraca uwagę, że Polska, jako jeden z nielicznych krajów Unii Europejskiej, nie wykorzystwała możliwości zastosowania preferencyjnych stawek akcyzy na energię elektryczną lub zwrotu zapłaconego podatku. Minimalna akcyza wymagana Dyrektywą 2003/96/WE wynosi 0,5 euro za MWh energii w przypadku firm i 1 euro dla pozostałych podmiotów. Stawka ok. 20 zł za MWh obowiązująca w Polsce przekracza więc wielokrotnie stawki minimalne i generuje ogromne różnice w kosztach produkcji odbiorców energii w porównaniu z konkurencją z innych krajów. Należy podkreślić, że 22 spośród 27 krajów UE stosują zdecydowanie niższe stawki podatku akcyzowego, w tym 13 wynoszące od 0,5 do 3,2 euro za MWh energii elektrycznej – twierdzą przedstawiciele SPC i uważają, że **Polska powinna wykorzystywać wszystkie możliwości zwiększające konkurencyjność krajowego przemysłu**.

Marcelo Catala, członek zarządu SPC

Jak stwierdził **Marcelo Catala** – członek zarządu SPC, jak najszybciej należy wyeliminować wszelkie ograniczenia prawne, które osłabiają pozycję przemysłu cementowego wobec konkurentów nie tylko spoza UE, ale także w ramach Unii Europejskiej, dotyczące uprawnień do emisji CO₂ i akcyzy na energię elektryczną.

Krystyna Wiśniewska